АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Архангай аймгийн Хангай сумын ЭМТ-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: АРА-2024/210/-НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.open.audit.mn Архангай аймаг 2023 он	Дарга,Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа Утас:7033-3141 Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар Утас: 7033-2860 Цахим хаяг: Nerguibaatard@audit.gov.mn Гэрээгээр аудит гүйцэтгэсэн: Бизкон аудит ХХК Архангай аймаг дахь салбар Ахлах аудитор Ч.Анхбаяр Утас: 8511-6555 Цахим хаяг: ankha964@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 3
Аудитын гол асуудал **Error! Bookmark not defined.**
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан 5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан 5
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан 6
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан 8
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан 8
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА 10
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа 10
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин 10
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал 10
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв 11
3.5.3 Нэмэлт төсөв 12
3.5.5 Худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэл 12
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН 12
4.1 Ерөнхий зүйл 12
4.2 Материаллаг байдал 13
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт 13
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт 14
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 14
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 15
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ 15
5.2 Зөвлөмж 15
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ 16

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
БГАҮТХ	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж
ЭМЯ	Эрүүл мэндийн яам
ЭМГ	Эрүүл мэндийн газар
ЭМДС	Эрүүл мэндийн даатгалын сан
ЭМТ	Эрүүл мэндийн төв

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АРХАНГАЙ АЙМАГ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

2024.02.25 № 229

танай ____________-ны №____________-т

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ХАНГАЙ СУМЫН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТӨВИЙН ДАРГА Я.БАЯСГАЛАН ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Архангай аймгийн Хангай сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Хангай сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно. Үүнд:

Тайлант онд Эрүүл мэндийн төвийн даргын тушаалаар албан хаагчдад нийт 11,285.0 мянган төгрөгийн түлшний хөнгөлөлтийг батлагдсан цалингийн сангаас хавтгайруулан олгосон байна

Энэ зөрчил нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1, 16.5.5, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4.2.1 дэх заалтад нийцэхгүй, аудитын нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Хангай сумын ЭМТ нь тайлант онд ЭМЯ-аас 33,286.2 мянган төгрөгийн бараа материал, 12,343.8 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй хүлээн авсныг санхүүгийн тайланд тусгасан байна.

Аудитын гол асуудал

Төрийн албаны зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээ, доод хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай" Засгийн газрын 2023 оны 241 дүгээр тогтоолын дагуу тус байгууллагын албан хаагчдын үндсэн цалинг 2023 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрөөс шинэчлэн баталсан байна. Үүнтэй холбоотойгоор цалин хөлс, нэмэгдэл урамшууллын зардал өмнөх оноос 22.1 хувиар өссөн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 8 үндсэн зорилтын хүрээнд 42 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг Хангай сумын Засаг дарга 94 хувиар үнэлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Т.БАЙГАЛМАА

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	282,144,527.29	341,376,722.76
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	58,577,195.10	43,353,837.04
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	58,577,195.10	43,353,837.04
3121	Төгрөг	58,577,195.10	43,353,837.04
31211	Төрийн сангийн харилцах	58,577,195.10	43,353,837.04
33	АВЛАГА	-	11,407,093.00
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	-	11,407,093.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	223,567,332.19	286,615,792.72
351	Түүхий эд материал	202,368,991.99	252,651,533.52
35110	Тусгай зориулалттай материал	81,504,227.88	96,811,444.03
35130	Эм боох материал	120,864,764.11	155,840,089.49
354	Хангамжийн материал	21,198,340.20	33,964,259.20
35410	Бичиг хэргийн материал	1,637,477.00	3,046,777.00
35420	Аж ахуйн материал	15,931,993.70	17,619,962.70
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,177,000.00	9,662,500.00
35460	Хүнсний материал	2,276,869.50	3,635,019.50
35470	Бусад хангамжийн материал	175,000.00	-
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	604,403,175.16	587,347,026.51
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	604,403,175.16	587,347,026.51
392	Биет хөрөнгө	597,040,675.10	579,984,526.45
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	410,203,419.24	410,203,419.24
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 18,514,530.18	- 26,033,675.58
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	207,066,462.21	207,066,462.21
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 82,209,998.67	- 107,046,901.45
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	136,522,898.67	157,866,744.17
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 86,329,456.47	- 91,024,485.80
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	37,972,439.40	37,972,439.40
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 7,702,559.10	- 9,051,475.74
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	3,509,408.98	3,509,408.98
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 3,477,408.98	- 3,477,408.98
393	Биет бус хөрөнгө	7,362,500.06	7,362,500.06
39301	Програм хангамж	1,500,000.00	1,500,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 937,499.94	- 937,499.94
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	6,800,000.00	6,800,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	886,547,702.45	928,723,749.27
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	886,547,702.45	928,723,749.27
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	886,547,702.45	928,723,749.27
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	611,535,526.03	611,535,526.03
51101	Өмч: - төрийн	611,535,526.03	611,535,526.03
512	Хуримтлагдсан үр дүн	224,091,862.71	268,200,601.73
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	224,091,862.71	224,091,862.71
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	44,108,739.02
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	50,920,313.71	50,920,313.71
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	886,547,702.45	928,723,749.27

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,518,965,763.59	848,120,737.45
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	821,634,033.59	46,703,439.78
120	Нийтлэг татварын бус орлого	821,634,033.59	46,703,439.78
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	0.00	1,019,680.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	1,019,680.00
120009	Бусад орлого	0.00	53,634.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	581,465,441.78	12,343,845.50
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	240,168,591.81	33,286,280.28
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	697,331,730.00	801,417,297.67
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	32,850,000.00	42,233,100.00

132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	32,850,000.00	42,233,100.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	664,481,730.00	759,184,197.67
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	664,481,730.00	759,184,197.67
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	681,808,269.86	805,944,690.63
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	681,808,269.86	805,944,690.63
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	681,793,611.86	805,616,374.46
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	419,265,713.62	517,433,165.73
210101	Үндсэн цалин	253,048,779.90	252,017,558.64
210102	Нэмэгдэл	98,766,177.27	203,925,036.41
210104	Урамшуулал	42,551,090.31	39,936,662.68
210105	Гэрээт ажлын хөлс	24,899,666.14	21,553,908.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	51,719,100.00	67,424,676.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	35,169,000.00	46,028,349.75
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,137,600.00	5,359,446.98
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,310,000.00	4,286,597.59
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	827,500.00	1,067,679.98
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,275,000.00	10,682,601.70
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	23,581,842.00	22,719,283.83
210301	Гэрэл, цахилгаан	6,065,842.00	8,111,783.83
210302	Түлш, халаалт	17,466,000.00	14,557,500.00
210303	Цэвэр, бохир ус	50,000.00	50,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	56,441,615.70	61,541,074.85
210401	Бичиг хэрэг	4,752,000.00	4,765,100.00
210402	Тээвэр, шатахуун	26,212,000.00	34,317,360.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,842,100.00	2,728,300.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	504,800.00	816,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,552,365.70	14,198,414.85
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	18,578,350.00	4,715,900.00
2105	Нормативт зардал	103,504,965.92	81,695,129.90
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	90,304,403.92	69,181,429.90
210502	Хоол, хүнс	6,868,562.00	12,338,700.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	6,332,000.00	175,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,197,000.00	5,274,700.00
210604	Урсгал засвар	6,197,000.00	5,274,700.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,300,000.00	6,297,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,300,000.00	6,297,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	250,510.00	537,450.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	0.00	450,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	73,700.00	87,450.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	110,000.00	1.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	66,810.00	1.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	17,532,864.62	42,693,894.15
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,668,998.00	4,293,900.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	9,863,866.62	38,399,994.15
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	14,658.00	328,316.17
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	14,658.00	328,316.17
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	14,658.00	328,316.17
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	837,157,493.73	42,176,046.82
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	837,157,493.73	42,176,046.82

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	746,721,938.72	791,083,518.67
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	5,385,808.72	1,073,314.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	5,385,808.72	1,073,314.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	5,385,808.72	1,019,680.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	1,019,680.00
1200047	Шилжиж ирсэн мөнгөн хөрөнгө	5,385,808.72	1.00
120009	Бусад орлого	0.00	53,634.00

13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	741,336,130.00	790,010,204.67
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	32,850,000.00	42,233,100.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	32,850,000.00	42,233,100.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	708,486,130.00	747,777,104.67
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	708,486,130.00	747,777,104.67
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	655,343,143.62	797,306,876.73
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	655,343,143.62	797,306,876.73
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	655,328,485.62	796,978,560.56
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	419,265,713.62	517,433,165.73
210101	Үндсэн цалин	253,048,779.90	252,017,558.64
210102	Нэмэгдэл	98,766,177.27	203,925,036.41
210104	Урамшуулал	42,551,090.31	39,936,662.68
210105	Гэрээт ажлын хөлс	24,899,666.14	21,553,908.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	51,719,100.00	67,424,676.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	35,169,000.00	46,028,349.75
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,137,600.00	5,359,446.98
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,310,000.00	4,286,597.59
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	827,500.00	1,067,679.98
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,275,000.00	10,682,601.70
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	27,835,342.00	35,904,783.83
210301	Гэрэл, цахилгаан	6,065,842.00	10,799,283.83
210302	Түлш, халаалт	21,719,500.00	24,840,700.00
210303	Цэвэр, бохир ус	50,000.00	264,800.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	36,015,300.00	40,866,700.00
210401	Бичиг хэрэг	3,074,500.00	3,360,500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	26,117,000.00	29,103,900.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,842,100.00	2,728,300.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,500,000.00	1,020,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,481,700.00	4,654,000.00
2105	Нормативт зардал	53,141,572.00	89,196,625.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	42,955,522.00	70,394,475.00
210502	Хоол, хүнс	8,120,050.00	13,051,850.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,066,000.00	5,750,300.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	47,244,950.00	22,062,900.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	27,476,950.00	4,835,000.00
210604	Урсгал засвар	19,768,000.00	17,227,900.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,300,000.00	6,297,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,300,000.00	6,297,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	250,510.00	537,450.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	0.00	450,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	73,700.00	87,450.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	110,000.00	1.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	66,810.00	1.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	16,555,998.00	17,255,260.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	16,555,998.00	17,255,260.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	14,658.00	328,316.17
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	14,658.00	328,316.17
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	14,658.00	328,316.17
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	91,378,795.10	-6,223,358.06
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	32,801,600.00	9,000,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	32,801,600.00	9,000,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	32,801,600.00	9,000,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	32,801,600.00	9,000,000.00

VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-32,801,600.00	-9,000,000.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	58,577,195.10	-15,223,358.06
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	58,577,195.10
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	58,577,195.10	43,353,837.04

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	611,535,526.03	50,920,313.71	-613,065,631.02	49,390,208.72
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	611,535,526.03	50,920,313.71	-613,065,631.02	-613,065,631.02
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	837,157,493.73	837,157,493.73
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	611,535,526.03	50,920,313.71	224,091,862.71	224,091,862.71
D08	Тайлант үеийн үр дүн			42,176,046.82	42,176,046.82
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	611,535,526.03	50,920,313.71	266,267,909.53	928,723,749.27

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны		Зөрүү	Хувь
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	862,207,100.00	805,978,560.56	56,228,539.44	93.48
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	862,207,100.00	805,978,560.56	56,228,539.44	93.48
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	862,207,100.00	805,978,560.56	56,228,539.44	93.48
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	549,414,500.00	517,433,165.73	31,981,334.27	94.18
210101	Үндсэн цалин	248,702,700.00	252,017,558.64	-3,314,858.64	101.33
210102	Нэмэгдэл	233,585,000.00	203,925,036.41	29,659,963.59	87.30
210104	Урамшуулал	48,976,500.00	39,936,662.68	9,039,837.32	81.54
210105	Гэрээт ажлын хөлс	18,150,300.00	21,553,908.00	-3,403,608.00	118.75
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	69,016,000.00	67,424,676.00	1,591,324.00	97.69
210201	Тэтгэврийн даатгал	47,084,500.00	46,028,349.75	1,056,150.25	97.76
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,483,700.00	5,359,446.98	124,253.02	97.73
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,386,000.00	4,286,597.59	99,402.41	97.73
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,096,000.00	1,067,679.98	28,320.02	97.42
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,965,800.00	10,682,601.70	283,198.30	97.42
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	36,233,100.00	35,904,783.83	328,316.17	99.09
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,000,000.00	10,799,283.83	200,716.17	98.18
210302	Түлш, халаалт	23,913,100.00	24,840,700.00	-927,600.00	103.88
210303	Цэвэр, бохир ус	1,320,000.00	264,800.00	1,055,200.00	20.06
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	43,539,200.00	40,866,700.00	2,672,500.00	93.86
210401	Бичиг хэрэг	4,350,000.00	3,360,500.00	989,500.00	77.25
210402	Тээвэр, шатахуун	29,103,900.00	29,103,900.00	0.00	100.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,810,300.00	2,728,300.00	82,000.00	97.08

210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,400,000.00	1,020,000.00	1,380,000.00	42.50
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,875,000.00	4,654,000.00	221,000.00	95.47
2105	Нормативт зардал	94,786,300.00	89,196,625.00	5,589,675.00	94.10
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	74,594,500.00	70,394,475.00	4,200,025.00	94.37
210502	Хоол, хүнс	13,441,500.00	13,051,850.00	389,650.00	97.10
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	6,750,300.00	5,750,300.00	1,000,000.00	85.19
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	38,875,300.00	31,062,900.00	7,812,400.00	79.90
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	16,000,300.00	13,835,000.00	2,165,300.00	86.47
210604	Урсгал засвар	22,875,000.00	17,227,900.00	5,647,100.00	75.31
2107	Томилолт, зочны зардал	6,297,000.00	6,297,000.00	0.00	100.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,297,000.00	6,297,000.00	0.00	100.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	962,000.00	537,450.00	424,550.00	55.87
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	550,000.00	450,000.00	100,000.00	81.82
210803	Даатгалын үйлчилгээ	120,000.00	87,450.00	32,550.00	72.88
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	42,000.00	-		
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	250,000.00	-		
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	23,083,700.00	17,255,260.00	5,828,440.00	74.75
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	23,083,700.00	17,255,260.00	5,828,440.00	74.75
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	862,207,100.00	790,755,202.50	71,451,897.50	91.71
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	42,233,100.00	41,904,783.83	328,316.17	99.22
132001	Орон нутгийн төсвөөс	42,233,100.00	41,904,783.83	328,316.17	99.22
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	760,377,200.00	747,777,104.67	12,600,095.33	98.34
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	760,377,200.00	747,777,104.67	12,600,095.33	98.34
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	59,596,800.00	1,073,314.00	58,523,486.00	1.80
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,019,600.00	1,019,680.00	-80.00	100.01
	Бусад орлого	0.00	53,634.00	-53,634.00	0.00
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	58,577,200.00		58,577,200.00	0.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		58,577,195.10	-58,577,195.10	
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		43,353,837.04	-43,353,837.04	
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	30	30	-	100
620001	Удирдах ажилтан	1	1	-	100
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	20	20	-	100
620003	Үйлчлэх ажилтан	5	5	-	100
620004	Гэрээт ажилтан	4	4	-	100

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 516,538.9 мянган төгрөгийн 1 алдаа илэрснийг залруулсан.

Залруулсан алдаа:

- Цалингийн зардлын дансны бичилтийг шалгахад 1-12 сарын 516,538.9 мянган төгрөгийн олговол зохих цалингийн дүнгээр цалингийн зардлын данс руу бичилт хийгээгүй, цалингийн суутгалуудаас зардал бичилт хийсэн байна. Энэ нь Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалын 1-р хавсралтаар баталсан “Төсөвт байгууллагуудад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ыг зөрчсөн, ангилал батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Аудитаар нийт 23,495.0 мянган төгрөгийн зөрчил [1] илэрснээс, 1 албан шаардлага, 1 зөвлөмжийг хүргүүллээ.

Аудитаар илэрсэн 11,285.0 мянган төгрөгийн залруулагдаагүй 1 зөрчилтэй асуудал нь гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын дүн 7,499.7 мянган төгрөгөөс их байгаа тул **Хязгаарлалттай** дүгнэлт өглөө.

3.1 Албан шаардлага

3.1.1 Эдийн засгийн ангиллаар төсөв хуваарилагдаагүй байхад ажилтнуудад 11,285.0 мянган төгрөгийн түлшний хөнгөлөлтийг цалингийн сангаас олгосон байна.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1 “зардал бууруулахад чиглэсэн арга хэмжээг энгийн ойлгомжтой, тууштай, өндөр сахилга баттайгаар зохион байгуулах", Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Сангийн сайдын 2021 оны 10 сарын 29-ний өдрийн 190 дугаар тушаалын хавсралтаар баталсан "Зардлын эдийн засгийн ангилал" гэсэн заалтыг тус тус зөрчсөн байна.

<u>*Шийдвэрлэсэн нь*</u>: Зөрчлийг таслан зогсоох байх албан шаардлага хүргүүллээ

3.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

3.2.1 Үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Төсөв хөрөнгөөр худалдан авсан өнгөт принтер, компьютер, гадна, дотор камер болох үндсэн хөрөнгийг аж ахуйн бараа материалын дансанд 12,210.0 мянган төгрөгөөр бүртгэсэн зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1. "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно”, УСНББОУС 17-д "Үндсэн хөрөнгийн зүйлийг дараах тохиолдолд хөрөнгө хэмээн хүлээн зөвшөөрнө”, ТӨБЗГ-ын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолоор баталсан "Төрийн болон орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах, бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх журам"-ын 4.1.3. "Энэ журмын 4.1.1-д заасан хөрөнгийг хүлээн авч буй хуулийн этгээд тухайн иргэн, хуулийн этгээдийн зөвшөөрлийг албан ёсоор авч үндсэн болон эргэлтийн хөрөнгөөр нь ангилан, ашиглах хугацаа, чанар байдлыг нь харгалзан ашигласан хугацааны элэгдэл, хорогдлын шимтгэлийг тооцож данс бүртгэлдээ тусгана" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

[1] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Өгсөн зөвлөмж: Үндсэн хөрөнгийг ТӨБЗГ-ын 271 дүгээр тогтоолын дагуу зөв ангилан бүртгэж тайлагнах арга хэмжээ авах

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д “Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ” гэсэн заалтын дагуу зөвлөмжийн мөрөөр хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг 2024 оны 03 дугаар сарын 22-ны дотор ирүүлнэ үү.

Зөвлөмжийн биелэлтийг тооцож, нотлох баримтыг хангуулан 2024 оны 06 дугаар сарын 20-ны дотор Архангай аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үгүйсгэс: Залруулсан		Үгүйсгэс: Залруулаагүй		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Цалингийн зардлын дансны бичилт буруу хийсэн	1	516,538.9			1	516,538.9	1	516,538.9				
Дүн	1	516,538.9			1	516,538.9	1	516,538.9				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үгүйсгэс: Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
ААМ-д үндсэн хөрөнгөнд бүртгэсэн	1	12,210.0					1	12,210.0				
Цалингийн сангаас түлшний мөнгө олгосон	1	11,285.0			1	11,285.0						
Дүн	**2**	**23,495.0**			1	11,285.0	1	12,210.0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үгүйсгэс: Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Мэдээлэл дутуу байршуулсан	1	0			1	0		
Дүн	1	0			1	0		
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулаагүй	1	0			1	0		
Дүн	1	0			1	0		
Нийт дүн								